

Zbierka súdnych rozhodnutí

NÁVRHY GENERÁLNEHO ADVOKÁTA
MACIEJ SZPUNAR
prednesené 16. mája 2018¹

Vec C-268/17

**Ured za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta
proti
AY**

[návrh na začatie prejudiciálneho konania, ktorý podal Županijski Sud u Zagrebu (Župný súd Záhreb, Chorvátsko)]

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Justičná spolupráca v trestných veciach –
Rámcové rozhodnutie 2002/584/SVV – Článok 3 bod 2 a článok 4 bod 3 – Európsky zatykač –
Dôvody na nevykonanie – Konceptia konečného rozsudku vo vzťahu k rovnakým činom –
Vyžiadaná osoba – Postavenie svedka vo vykonávajúcom členskom štáte“

1. Tento návrh na začatie prejudiciálneho konania, ktorý podal Županijski Sud u Zagrebu (Župný súd Záhreb, Chorvátsko), poskytne Súdnemu dvoru možnosť objasniť, že Súdny dvor v podstate nemá právomoc, pokiaľ ide o výklad ustanovení o nevykonaní európskeho zatykača, ak otázky pochádzajú od súdu členského štátu, ktorý vydal uvedený európsky zatykač v súlade s rámcovým rozhodnutím Rady 2002/584/SVV z 13. júna 2002 o európskom zatykači a postupoch odovzdávania osôb medzi členskými štátmi (ďalej len „rámcové rozhodnutie“)².

Právny rámec

2. V článku 1 rámcového rozhodnutia, ktorý má názov „Definícia európskeho zatykača a povinnosť vykonať ho“, sa stanovuje:

„1. Európsky zatykač je súdne rozhodnutie vydané členským štátom s cieľom zatknúť a vydať požadovanú osobu inému členskému štátu na účely vedenia trestného stíhania alebo výkonu trestu alebo ochranného opatrenia.

2. Členské štáty vykonajú každý európsky zatykač na základe zásady vzájomného uznávania a v súlade s ustanoveniami tohto rámcového rozhodnutia.

3. Toto rámcové rozhodnutie nebude meniť povinnosť rešpektovať základné práva a základné právne princípy zakotvené v článku 6 Zmluvy o Európskej únii.“

¹ Jazyk prednesu: angličtina.

² Ú. v. ES L 190, 2002, s. 1; Mim. vyd. 19/006, s. 34.

3. V článku 2 s názvom „Predmet úpravy európskeho zatykača“ sa v odsekoch 1 a 2 stanovuje:

„1. Európsky zatykač sa môže vydať za činy, ktoré môžu byť potrestané podľa právneho predpisu vydávajúceho členského štátu výkonom trestu alebo ochranným opatrením, ktorých horná hranica je najmenej 12 mesiacov, alebo ak bol vynesенý rozsudok alebo uložené ochranné opatrenie, pre tresty s minimálnou dĺžkou štyri mesiace.

2. Nasledujúce trestné činy, ak sú trestné v členskom štáte, ktorý vydal rozhodnutie o treste odňatia slobody alebo o ochrannom opatrení, ktorých horná hranica je najmenej tri roky a sú vymedzené trestným poriadkom vydávajúceho členského štátu, sú dôvodom podľa podmienok tohto rámcového rozhodnutia a bez overenia dvojitej trestnosti činu, na vydanie osôb v súlade s európskym zatykačom:

...

– korupcia;

...“

4. „Dôvody pre povinné nevykonanie európskeho zatykača“ sú vymenované v článku 3 uvedeného rámcového rozhodnutia, podľa ktorého:

„Súdny orgán členského štátu výkonu (ďalej len ‚vykonávajúci súdny orgán‘) odmietne vykonať európsky zatykač v nasledujúcich prípadoch:

...

2. ak vykonávajúci súdny orgán je informovaný o tom, že požadovaná osoba bola s konečnou platnosťou odsúdená niektorým členským štátom za rovnaké trestné činy za predpokladu, že ak bol vynesенý rozsudok, tento rozsudok bol vykonaný alebo je v súčasnosti vykonávaný alebo už nemôže byť vykonaný podľa právnych predpisov členského štátu vynášajúceho rozsudok;

...“

5. Podľa článku 4 rámcového rozhodnutia s názvom „Dôvody pre nepovinné nevykonanie európskeho zatykača“:

„Vykonávajúci súdny orgán môže odmietnuť vykonať európsky zatykač:

...

3. ak súdne orgány vykonávajúceho členského štátu sa rozhodli nestíhať trestný čin, na základe ktorého bol európsky zatykač vydaný, alebo o zastavení súdneho konania, alebo ak bol vynesенý definitívny rozsudok proti vyžiadanej osobe v niektorom členskom štáte pre rovnaké činy, čo bráni ďalšiemu konaniu;

...“

Skutkový stav, konanie a prejudiciálne otázky

6. AY je maďarský štátny príslušník a predseda správnej rady maďarskej spoločnosti, proti ktorému bolo začaté trestné stíhanie pred vnútroštátnym súdom. Podľa obžaloby, ktorú podal Úrad za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta (Úrad boja proti korupcii a organizovanému zločinu, Chorvátsko, ďalej len „USKOK“) 31. marca 2014, sa AY údajne zaviazal zaplatiť značnú sumu peňazí vysokému funkcionárovi v Chorvátsku za uzatvorenie dohody medzi uvedenou maďarskou spoločnosťou a chorvátskou vládou.

7. Dňa 10. júna 2011 USKOK začal vyšetrovanie AY ako podozrivého v súvislosti s aktívnou korupciou, pričom pred zahájením vyšetrovania podrobne informoval maďarskú generálnu prokuratúru a osobne maďarského generálneho prokurátora. Pri prijímaní rozhodnutia začať vyšetrovanie bol príslušný maďarský orgán požiadaný o poskytnutie medzinárodnej právnej pomoci, pokiaľ ide o výsluch AY ako podozrivého a doručenie predvolania na výsluch. Dožiadania boli odoslané medzi 10. júnom 2011 a septembrom 2013.

8. Maďarské orgány nevykonali tieto dožiadania. Pre príslušné chorvátske orgány bolo preto nemožné nadviazať kontakt s podozrivým AY a chorvátske vyšetrovanie proti podozrivému AY bolo prerušené v decembri 2012.

9. Napriek tomu na základe informácií, ktoré boli oznámené maďarskému generálnemu prokurátorovi v prílohe k dožiadaniu, prokurátor začal vyšetrovanie z dôvodu existencie skutočností, ktoré odôvodňujú domnienku, že bol spáchaný trestný čin, ktorý podľa maďarského trestného zákonníka ohrozuje česť výkonu verejnej moci vo forme aktívnej korupcie na medzinárodnej úrovni. Maďarský ústredný vyšetrovací úrad ukončil toto vyšetrovanie rozhodnutím z 20. januára 2012 podľa maďarského zákona o trestnom poriadku z dôvodu, že spáchané činy nepredstavujú trestný čin. Toto vyšetrovanie sa však nezačalo voči AY ako voči podozrivému, ale výlučne v súvislosti s údajným trestným činom. AY bol v tejto súvislosti vypočutý ako svedok. Chorvátsky vysoký funkcionár nebol vypočutý ako svedok v rámci tohto vyšetrovania.

10. Podľa vnútroštátneho súdu boli ďalšie konania, ktoré prebiehali v Maďarsku, ukončené z dôvodu neexistencie okolností, ktoré by boli novými vo vzťahu k tým, ktoré boli uvedené v rozhodnutí z 20. januára 2012.

11. Dňa 1. októbra 2013, po pristúpení Chorvátska k Európskej únii a pred začatím trestného stíhania v Chorvátsku, v súlade s uplatniteľnými vnútroštátnymi ustanoveniami vydal USKOK európsky zatykač na AY.

12. Vykonanie európskeho zatykača bolo zamietnuté rozhodnutím Fővárosi Törvényszék (Súd hlavného mesta Budapešť, Maďarsko) zo 7. októbra 2013 z dôvodu, že dostupnými informáciami sa preukázalo, že v Maďarsku už bolo začaté trestné stíhanie na základe tých istých skutkových okolností, ako sú tie okolnosti, na základe ktorých bol založený zatykač, pričom toto stíhanie maďarský súdny orgán ukončil.

13. Po návrhu na predloženie veci rozhodovaciemu senátu súdu a rozhodnutí predložiť vec AY vnútroštátnemu súdu bola táto vec pridelená trestnému senátu uvedeného súdu, oddeleniu európskych zatykačov, v súlade s príslušným ustanovením chorvátskeho trestného poriadku. Druhý európsky zatykač na vyžiadanú osobu AY bol vydaný 15. decembra 2015. Maďarsko ho nikdy nevykonalo.

14. Dňa 27. januára 2017 vnútroštátny súd opätovne predložil príslušným maďarským orgánom druhý európsky zatykač.

15. Následne po 60 dňoch od tohto posledného predloženia druhého európskeho zatykača sa vnútroštátny súd obrátil na chorvátskeho člena Eurojustu. Potom, ako chorvátsky člen Eurojustu zasiahol, postúpil vnútroštátnemu súdu stanovisko príslušného maďarského orgánu, v ktorom tento uviedol, že sa nedomnieva, že je povinný vyhovieť vydanému európskemu zatykaču a že v Maďarsku nie je z právneho hľadiska možné zatknúť obvineného AY ani začať nové konanie o vykonaní európskeho zatykača, ktorý bol vydaný v Chorvátsku 15. decembra 2015. Rovnaké stanovisko príslušného maďarského súdneho orgánu bolo postúpené vnútroštátnemu súdu 4. apríla 2017.

16. Keďže vnútroštátny súd má pochybnosti o výklade dôvodov odmietnutia výkonu európskeho zatykača, ktoré sú stanovené v článku 3 bode 2 a článku 4 bode 3 rámcového rozhodnutia, vo svojom návrhu na začatie prejudiciálneho konania zo 16. mája 2017, ktorý bol Súdnemu dvoru doručený 18. mája 2017, vnútroštátny súd položil Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

- „1. Má sa článok 4 bod 3 rámcového rozhodnutia vykladať v tom zmysle, že rozhodnutie nestíhať trestný čin, na základe ktorého bol európsky zatykač vydaný, alebo stíhanie zastaviť sa vzťahuje výlučne na trestný čin, ktorý je predmetom európskeho zatykača, alebo treba toto ustanovenie chápať v tom zmysle, že vzdanie sa alebo zastavenie stíhania sa tiež musí týkať vyžiadanej osoby ako podozrivého/obvineného v tomto stíhaní?
2. Môže členský štát odmietnuť na základe článku 4 bodu 3 rámcového rozhodnutia vykonať vydaný európsky zatykač vtedy, keď súdny orgán iného členského štátu rozhodol buď nestíhať trestný čin, ktorý je predmetom európskeho zatykača, alebo toto stíhanie ukončiť, v prípade, keď má v rámci tohto stíhania vyžiadaná osoba postavenie svedka, a nie podozrivého/obvineného?
3. Predstavuje rozhodnutie ukončiť vyšetrovanie, v rámci ktorého nemala vyžiadaná osoba postavenie podozrivého, ale bola vypočutá ako svedok, pre iné členské štáty dôvod nevyhovieť vydanému európskemu zatykaču, v súlade s článkom 3 bodom 2 rámcového rozhodnutia?
4. Aký je vzťah medzi dôvodom povinného odmietnutia odovzdania upraveným v článku 3 bode 2 rámcového rozhodnutia v prípade, ak ‚vykonávajúci súdny orgán je informovaný o tom, že požadovaná osoba bola s konečnou platnosťou odsúdená niektorým členským štátom za rovnaké trestné činy‘, a dôvodom nepovinného odmietnutia odovzdania upraveným v článku 4 bode 3 rámcového rozhodnutia v prípade, ak ‚bol vynesenej definitívny rozsudok proti vyžiadanej osobe v niektorom členskom štáte pre rovnaké činy, čo bráni ďalšiemu konaniu‘?
5. Má sa článok 1 ods. 2 rámcového rozhodnutia vykladať v tom zmysle, že vykonávajúci štát je povinný prijať rozhodnutie o každom európskom zatykači, ktorý mu je postúpený, a to tiež vtedy, keď už rozhodol o predošlom európskom zatykači vydanom iným súdnym orgánom na tú istú vyžiadanú osobu v rámci toho istého trestného stíhania a keď je nový európsky zatykač vydaný z dôvodu zmeny okolností v štáte vydávajúcom európsky zatykač (rozhodnutie o postúpení veci – začatie trestného stíhania, prísnejšie kritériá pre dôkazy o spáchaní trestného činu, nový príslušný súdny orgán/súd)?“

17. Vzhľadom na osobitné okolnosti tejto veci bola táto vec prejednaná prednostne podľa článku 53 ods. 3 Rokovacieho poriadku Súdného dvora.

18. Písomné pripomienky predložili účastníci konania vo veci samej, vlády Chorvátska, Českej republiky, Maďarska, Rakúska, Rumunska a, Írsko ako aj Komisia. Na pojednávaní, ktoré sa konalo 28. februára 2018, sa zúčastnili účastníci konania vo veci samej, chorvátska a maďarská vláda, ako aj Komisia.

Posúdenie

Právomoc Súdneho dvora

19. V prejednávanej veci súd členského štátu, ktorý vydal európsky zatykač, požaduje objasnenie vykonania uvedeného európskeho zatykača. V tejto súvislosti vnútroštátny súd kladie celý rad otázok týkajúcich sa dôvodov odmietnutia výkonu európskeho zatykača, ktoré sú stanovené v článku 3 bode 2 a článku 4 bode 3 rámcového rozhodnutia.

20. Zdá sa to zvláštne, pretože odpoveď poskytnutá Súdny dvorom by sa týkala iba vykonávajúcich orgánov.

21. Prípady týkajúce sa európskeho zatykača zvyčajne vyplývajú zo sporu medzi súdnymi orgánmi dvoch členských štátov. Orgány jedného členského štátu vydajú európsky zatykač, zatiaľ čo súdne orgány iného členského štátu tento európsky zatykač vykonávajú.

22. Zvyčajne v dôsledku toho prípady týkajúce sa otázok o vykonaní a konkrétnejšie možných dôvodov odmietnutia výkonu pochádzajú od vykonávajúcich súdnych orgánov, keďže tieto orgány sa snažia o objasnenie, pokiaľ ide o hranice takýchto dôvodov odmietnutia.³ Tieto orgány sa snažia zistiť, či môžu vykonať európsky zatykač, alebo ho nesmú vykonať.

23. Vnútroštátny súd sa podľa všetkého domnieva, že sa na základe odpovede Súdneho dvora môže ocitnúť v situácii, v ktorej by európsky zatykač odvolal. Ak by teda Súdny dvor zistil, že existujú dôvody odmietnutia výkonu európskeho zatykača zo strany maďarských orgánov, vnútroštátny súd by sa postaral o odvolanie tohto európskeho zatykača.

24. Nemyslím si, že Súdny dvor môže odpovedať na prejudiciálne otázky 1 až 4. Podľa môjho názoru Súdny dvor na to nemá právomoc.⁴

25. Z článku 267 ods. 2 ZFEÚ vyplýva, že Súdny dvor má právomoc vydať rozhodnutie o prejudiciálnych otázkach, ak vnútroštátny súd usúdi, že rozhodnutie o takejto otázke je „nevyhnutné“ pre vydanie jeho rozhodnutia.

26. V prípade, o aký ide v prejednávanej veci, jednoducho nevidím túto nevyhnutnosť, aby Súdny dvor reagoval na konanie pred vnútroštátnym súdom. Je pravda, že návrhy na začatie prejudiciálneho konania sú spravidla prípustné a len v zriedkavých a mimoriadnych prípadoch Súdny dvor odmieta na ne odpovedať. Pri týchto návrhoch platí prezumpcia relevantnosti.⁵ Táto otázka relevantnosti tej-ktorej otázky je objektívna.

27. Pokiaľ ide o takzvané „mimoriadne okolnosti“⁶, Súdny dvor odmietol odpovedať na otázky v hypotetických prípadoch, keď položené otázky neboli relevantné pre riešenie sporu, keď otázky neboli dostatočne jasne formulované, alebo keď skutkový stav nebol dostatočne jasný.

3 Pozri napríklad rozsudky zo 16. novembra 2010, Mantello (C-261/09, EU:C:2010:683); z 5. apríla 2016, Aranyosi a Căldăraru (C-404/15 a C-659/15 PPU, EU:C:2016:198); z 24. mája 2016, Dworzecki (C-108/16 PPU, EU:C:2016:346), a z 10. augusta 2017, Tupikas (C-270/17 PPU, EU:C:2017:628).

4 Som si vedomý právneho rozdielu medzi právomocou a prípustnosťou, hoci jeho praktická dôležitosť môže byť obmedzená, a v tejto súvislosti v plnej miere súhlasím s prehľadom, ktorý uviedol generálny advokát Wahl vo svojich návrhoch vo veci Gullotta a Farmacia di Gullotta Davide & C. (C-497/12, EU:C:2015:168, body 16 až 25). V súvislosti s týmto rozdielom pozri aj moje návrhy vo veci Rendón Marín a CS (C-165/14 a C-304/14, EU:C:2016:75, bod 48) a NAÔMÉ, C.: *Le renvoi préjudiciel en droit européen – Guide pratique*. 2nd ed., Larcier, Bruxelles, 2010, s. 85 a 86.

5 Pozri napríklad rozsudok zo 17. apríla 2018, Krüsemann a i. (C-195/17, C-197/17 až C-203/17, C-226/17, C-228/17, C-254/17, C-274/17, C-275/17, C-278/17 až C-286/17 a C-290/17 až C-292/17, EU:C:2018:258, bod 24 a citovaná judikatúra).

6 Pozri napríklad rozsudok z 5. júna 1997, Celestini (C-105/94, EU:C:1997:277, bod 22).

28. Otázky 1 až 4 nepatria na prvý pohľad do žiadnej z kategórií prípadov, v ktorých Súdny dvor odmietol odpovedať na otázky. Napriek tomu podľa mojich informácií sa Súdny dvor doposiaľ nenachádzal v takej situácii, ako je situácia v prejednávanej veci, a to že sa orgány členského štátu, ktorý vydal európsky zatykač, snažia získať informácie o právach a povinnostiach tých, ktorí vykonávajú európsky zatykač.

29. Otázka, či orgán, ktorý vydáva európsky zatykač, rozhodne o jeho ponechaní, je alebo by mala byť nezávislá od otázky možných dôvodov na nevykonanie tohto európskeho zatykača. Ak by Súdny dvor dospel k záveru, že maďarské orgány sa *môžu* odvolávať na článok 3 bod 2 alebo článok 4 bod 3 rámcového rozhodnutia s cieľom nevykonať európsky zatykač, z právneho hľadiska to nemá vplyv na to, či vydávajúcí orgán európsky zatykač zachová alebo nie. Vnútroštátny súd by mohol európsky zatykač zachovať, alebo by ho mohol odvolať.

30. Vec, na základe ktorej bol podaný tento návrh na začatie prejudiciálneho konania, sa týka výkladu ustanovení maďarského práva s ohľadom na ustanovenia rámcového rozhodnutia v konkrétnom prípade. Konečné rozhodnutie o tom, či sú alebo nie sú splnené požiadavky článku 3 bodu 2 alebo článku 4 bodu 3 rámcového rozhodnutia musia vydať maďarské orgány. Vnútroštátny súd nemôže splniť túto úlohu a fakticky nahradiť maďarské orgány.

31. Ak by Súdny dvor v prejednávanej veci odpovedal na otázky 1 až 4, jeho rozhodnutie by samozrejme nebolo „čisto poradné bez akéhokoľvek záväzného účinku“⁷. V skutočnosti však a pokiaľ ide o vnútroštátny súd v konkrétnom prejednanom prípade by toto rozhodnutie bolo presne také: nepochybne zaujímavé na papieri, nie však uplatniteľné chorváckymi orgánmi v praxi v konkrétnom prejednanom prípade. Rozhodnutie by mohlo byť relevantné iba pre maďarské orgány, ktoré nie sú pôvodcom tohto návrhu na začatie prejudiciálneho konania.

32. Okrem toho by sa nemalo zabúdať na to, že celý systém, ktorý je základom európskeho zatykača, je založený na vzájomnej dôvere a uznávaní medzi členskými štátmi, ktoré európsky zatykač vydávajú a vykonávajú. Je samozrejmé, že je najdôležitejšie, aby vykonávací členský štát dôveroval konaniu vydávajúceho členského štátu. Vydávajúcí členský štát musí však takisto dôverovať konaniu vykonávacímu členského štátu, ak sa vykonávací členský štát odvoláva na dôvody odmietnutia výkonu európskeho zatykača. Keď vydávajúcí členský štát začne uplatňovať a vykladať zákony vykonávacímu členského štátu a snaží sa zistiť, či vykonávací členský štát správne uplatňuje zákon, nebezpečne blízko sa približuje k takémuto porušeniu vzájomnej dôvery. V tejto súvislosti na rozdiel napríklad od občianskoprávných vecí nie je bežné, aby orgány jedného štátu uplatňovali, vykladali a hodnotili zákony iného štátu. V mechanizme stanovenom v prejudiciálnom konaní poskytujú vnútroštátne súdy skutkové okolnosti a opis predmetného vnútroštátneho práva, aby umožnili Súdnemu dvoru poskytnúť užitočný a účelový výklad práva Únie. To sa však dá zaručiť len vtedy, ak sa vnútroštátny súd skutočne nachádza v takej situácii, že vo svojej prejednávanej veci môže uplatniť výklad Súdného dvora. Vzhľadom na to, že chorvátsky súd nemôže uplatňovať maďarské trestné právo, odpoveď Súdného dvora bude v tejto súvislosti bezpredmetná.⁸

33. Na záver, keďže prejudiciálne otázky sa týkajú výkladu rámcového rozhodnutia v súvislosti s otázkami, ktoré patria do právomoci orgánov vykonávacímu členského štátu, domnievam sa, že Súdny dvor nemá právomoc odpovedať na položené prejudiciálne otázky.

⁷ Toto je terminológia, ktorú Súdny dvor použil na odlišenie postupu stanoveného článkom 267 ZFEÚ vo svojom stanovisku 1/91 (Prvé stanovisko k Dohode o EHP) zo 14. decembra 1991 (EU:C:1991:490, bod 61).

⁸ Práve tu existuje zásadný rozdiel v situáciách, keď vnútroštátne súdy uplatňujú cudzie právo, ako je to v prípade občianskeho práva, v dôsledku kolíznych noriem medzinárodného práva súkromného. V takom prípade vnútroštátny súd vždy vydá rozsudok, aj keď uplatňuje cudzie právo. To nie je prípad prejednávanvej veci.

34. Pokiaľ ide o piatu otázku, domnievam sa, že nejde o problém z oblasti právomoci. Podľa rámcového rozhodnutia, ktorého základom je spolupráca medzi orgánmi viacerých členských štátov, odpoveď na túto otázku má v prvom rade význam pre orgány vykonávajúceho členského štátu. Napriek tomu táto otázka, ktorou sa vnútroštátny súd snaží v podstate zistiť, či je na základe článku 1 ods. 2 rámcového rozhodnutia vykonávajúci súdny orgán povinný prijať rozhodnutie o európskom zatykači, ktorý mu bol postúpený, je potrebná aj pre vnútroštátny súd, aby zistil, či môže z právneho hľadiska očakávať od vykonávajúceho súdneho orgánu odpoveď. Vnútroštátnemu súdu to umožní rozhodnúť, či by mal odvolať druhý európsky zatykač. Navyše treba mať na pamäti, že piata otázka je jediná, ktorá nevyžaduje žiadny výklad maďarského práva chorváckym vnútroštátnym súdom.

O veci samej

O piatej otázke

35. Svojou piatou otázkou sa vnútroštátny súd snaží v podstate zistiť, či je na základe článku 1 ods. 2 rámcového rozhodnutia vykonávajúci súdny orgán povinný prijať rozhodnutie o európskom zatykači, ktorý mu bol postúpený, aj keď v uvedenom členskom štáte už bolo rozhodnuté o predošlom európskom zatykači, ktorý sa týkal tej istej vyžiadanej osoby v rámci toho istého trestného stíhania, druhý európsky zatykač vydal iný súdny orgán z dôvodu zmeny okolností v členskom štáte vydávajúcim európsky zatykač.

36. Podľa samotného znenia článku 1 ods. 2 rámcového rozhodnutia vykonajú členské štáty každý európsky zatykač na základe zásady vzájomného uznávania a v súlade s ustanoveniami uvedeného rámcového rozhodnutia. V tejto súvislosti sa v článku 15 ods. 1 rámcového rozhodnutia stanovuje, že vykonávajúci súdny orgán rozhodne v lehotách definovaných v tomto rámcovom rozhodnutí o odovzdaní vyžiadanej osoby. Okrem toho sa v článku 17 ods. 1 rámcového rozhodnutia stanovuje, že európsky zatykač sa prejednáva a vykonáva ako naliehavá záležitosť a podľa odseku 6 uvedeného článku sa každé odmietnutie jeho vykonania musí zdôvodniť. Ďalej sa v článku 22 rámcového rozhodnutia stanovuje, že vykonávajúci súdny orgán oznámi neodkladne vydávajúcemu súdnemu orgánu rozhodnutie o opatrení, ktoré bude prijaté v súvislosti s európskym zatykačom.

37. Okrem toho, ako je podrobnejšie uvedené nižšie, dôvody na nevykonanie európskeho zatykača sú vyčerpávajúcim spôsobom vymenované v článku 3 a nasl. rámcového rozhodnutia. Existencia predošlého európskeho zatykača nepatrí k dôvodom odmietnutia.

38. V dôsledku toho orgány vykonávajúceho členského štátu, ktoré nereagujú na európsky zatykač, porušujú svoje povinnosti vyplývajúce z rámcového rozhodnutia.

39. Moja navrhovaná odpoveď na piatu prejudiciálnu otázku preto je, že na základe článku 1 ods. 2 rámcového rozhodnutia vykonávajúci súdny orgán je povinný prijať rozhodnutie o európskom zatykači, ktorý mu bol postúpený, aj keď v uvedenom členskom štáte už bolo rozhodnuté o predošlom európskom zatykači, ktorý sa týkal tej istej vyžiadanej osoby v rámci toho istého trestného konania, ale druhý európsky zatykač vydal iný súdny orgán z dôvodu zmeny okolností v členskom štáte vydávajúcim európsky zatykač.

O prvej až štvrtej otázke

40. V prípade, že by Súdny dvor nezastával rovnaký názor, ako som vyjadril v mojej analýze právomoci, pokiaľ ide o prvú až štvrtú otázku, budem sa teraz hypoteticky zaoberať zostávajúcimi prejudiciálnymi otázkami.

41. Vo svojej prvej až štvrtej otázke, ktoré je potrebné preskúmať spoločne, sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či rozhodnutie, akým je rozhodnutie maďarského ústredného vyšetrovacieho úradu z 20. januára 2012 o prerušení vyšetrovania vedeného v Maďarsku, môže predstavovať dôvod na odmietnutie v zmysle článku 3 bode 2 alebo článku 4 bode 3 rámcového rozhodnutia, čo by zabránilo výkonu európskeho zatykača vydaného na AY. Zaujíma sa aj o vzťah medzi týmito dvoma ustanoveniami.

Vzťah medzi článkom 3 bodom 2 a článkom 4 bodom 3 v kontexte rámcového rozhodnutia

42. Základné prvky rámcového rozhodnutia, pokiaľ ide o dôvody nevykonávania európskeho zatykača, sú už Súdnemu dvoru dobre známe: rámcové rozhodnutie je založené na zásade vzájomného uznávania, ktorá predstavuje „základný kameň“ justičnej spolupráce, ktorý sa opiera o vzájomnú dôveru⁹ medzi členskými štátmi s cieľom prispieť k dosiahnutiu cieľa vytýčeného Úniou, a to stať sa priestorom slobody, bezpečnosti a spravodlivosti.¹⁰ Na tento účel sa v článku 1 ods. 2 rámcového rozhodnutia stanovuje pravidlo, podľa ktorého sú členské štáty povinné vykonať každý európsky zatykač na základe zásady vzájomného uznávania a v súlade s ustanoveniami uvedeného rámcového rozhodnutia. Okrem prípadov mimoriadnych okolností môžu preto vykonávajúce súdne orgány odmietnuť vykonať takýto zatykač len v prípadoch nevykonania, ktoré sú vyčerpávajúcim spôsobom upravené v rámcovom rozhodnutí, pričom výkon európskeho zatykača možno podriaďiť iba jednej z podmienok, ktoré sú taxatívne uvedené v rámcovom rozhodnutí. Z toho vyplýva, že zatiaľ čo vykonanie európskeho zatykača predstavuje normu, odmietnutie vykonania má byť výnimkou, ktorá sa musí striktne vykladať.¹¹

43. V článku 3 rámcového rozhodnutia sa stanovujú dôvody pre povinné nevykonanie európskeho zatykača, pričom v článku 4 rámcového rozhodnutia sú uvedené dôvody pre nepovinné nevykonanie európskeho zatykača.

44. S cieľom zistiť, či maďarské úrady mohli v prejednávanej veci odmietnuť vykonať európsky zatykač, sa najskôr budem zaoberať dôvodmi pre povinné nevykonanie a potom prejdem k nepovinným dôvodom.

O článku 3 bode 2 rámcového rozhodnutia

45. Podľa článku 3 bodu 2 rámcového rozhodnutia vykonávajúci súdny orgán odmietne vykonať európsky zatykač, ak je informovaný o tom, že požadovaná osoba bola s konečnou platnosťou odsúdená niektorým členským štátom za rovnaké trestné činy za predpokladu, že ak bol vyneseny rozsudok, tento rozsudok bol vykonaný alebo je v súčasnosti vykonávaný, alebo už nemôže byť vykonaný podľa právnych predpisov členského štátu vynášajúceho rozsudok.

46. Otázka je, či v tomto prípade bola dotknutá osoba „s konečnou platnosťou odsúdená“ v zmysle článku 3 bodu 2 rámcového rozhodnutia a či rozhodnutie maďarského ústredného vyšetrovacieho úradu z 20. januára 2012, ktorým sa ukončilo vyšetrovanie, v ktorom táto osoba, na ktorú bol následne vydaný európsky zatykač, bola vypočúvaná len ako svedok, predstavuje rozsudok s konečnou platnosťou.

9 Táto poznámka pod čiarou nemá z hľadiska slovenského znenia návrhov význam.

10 Pozri napríklad rozsudok z 10. augusta 2017, Tupikas (C-270/17 PPU, EU:C:2017:628, bod 49).

11 Pozri rozsudok z 29. júna 2017, Popławski (C-579/15, EU:C:2017:503, bod 19 a citovaná judikatúra).

47. Článok 3 bod 2 rámcového rozhodnutia je výsledkom zásady *ne bis in idem*, podľa ktorej osoba nemôže byť stíhaná alebo potrestaná v trestnom konaní dvakrát za ten istý trestný čin.¹² Táto zásada, ktorá sa v jurisdikciách anglo-amerického právneho systému označuje ako pravidlo „double jeopardy“¹³, je vo vzťahu k právnemu poriadku EÚ teraz vymedzená v článku 50 Charty základných práv Európskej únie v tom zmysle, že nikoho nemožno stíhať alebo potrestať v trestnom konaní za trestný čin, za ktorý už bol v rámci Únie oslobodený alebo odsúdený konečným rozsudkom v súlade so zákonom.¹⁴

48. Zatiaľ čo AY a maďarská vláda považujú toto rozhodnutie za „rozsudok s konečnou platnosťou“ v zmysle článku 3 bodu 2 rámcového rozhodnutia, všetci ostatní účastníci konania sa domnievajú, že to tak nie je.

49. Znenie ustanovenia neposkytuje v tejto fáze jednoznačné usmernenie. Zatiaľ čo minimálne v jednej jazykovej verzii článku 3 bodu 2 rámcového rozhodnutia sa výslovne uvádza, že požadovaná osoba musí byť s konečnou platnosťou *odsúdená* právoplatným rozsudkom, ktorý má účinok *res iudicata*,¹⁵ vo väčšine jazykových verzií nie je taká jasná situácia.

50. Zdá sa, že doterajšia judikatúra Súdneho dvora neposkytuje jednoznačnú odpoveď na predmetnú otázku.

51. Vo veci Mantello¹⁶ Súdny dvor zvolil pomerne rozsiahly výklad článku 3 bodu 2 rámcového rozhodnutia. Súdny dvor v podstate prebral svoju judikatúru vyplývajúcu z článku 54 Schengenského vykonávacieho dohovoru a konštatoval, že sa vyžiadaná osoba považuje za odsúdenú s konečnou platnosťou za rovnaké trestné činy v zmysle článku 3 bodu 2 rámcového rozhodnutia, ak je po trestnom konaní definitívne vylúčená ďalšia obžaloba, alebo súdne orgány členského štátu prijali rozhodnutie, ktorým sa obžalovaný s konečnou platnosťou oslobodzuje spod obžaloby.

52. Zároveň Súdny dvor uviedol, že „konečná“ povaha rozsudku podľa článku 3 bodu 2 rámcového rozhodnutia súvisí s právom členského štátu, v ktorom bol taký rozsudok vyhlásený.¹⁷

53. AY mal v maďarskom vyšetrowaní len postavenie svedka. Nebol obvinený. Podľa môjho názoru na to, aby bola osoba „s konečnou platnosťou odsúdená“, musela byť v určitom štádiu konania obvinená. Inými slovami, ako aj správne zdôrazňuje Komisia, aby situácia spadala pod článok 3 bodom 2 rámcového rozhodnutia, muselo by byť konanie vedené *proti* tej istej osobe.

54. Okrem toho možno vyvodíť z rozsudku vo veci Turanský, že zásada *ne bis in idem* sa neuplatní pri rozhodnutí, ktorým orgán členského štátu po vecnom preskúmaní veci, ktorá mu bola predložená, nariadil zastavenie trestného stíhania v štádiu konania pred vznesením obvinenia voči osobe podozrivej zo spáchania trestného činu, pokiaľ toto rozhodnutie o zastavení podľa vnútroštátneho práva tohto štátu *nevylučuje s konečnou platnosťou obžalobu* a nie je prekážkou nového trestného stíhania za ten istý čin v tomto štáte.¹⁸

12 Pozri KLIMEK, L.: *European Arrest Warrant*. Springer, Heidelberg et al., 2015, s. 152.

13 Napríklad v kontexte článku 3 bodu 2 rámcového rozhodnutia sa na ňu takto odkazuje v publikácii PEERS, S.: *EU Justice and Home Affairs Law, Volume II: EU Criminal Law, Policing and Civil Law*. 4th ed., OUP, Oxford, 2016, s. 89.

14 Táto zásada je v Európe zahrnutá aj do mnohých ďalších právnych nástrojov: Protokol č. 7 k EDLP; Dohovor, ktorým sa vykonáva Schengenská dohoda zo 14. júna 1985 uzatvorená medzi vládami štátov hospodárskej únie Beneluxu, Spolkovej republiky Nemecko a Francúzskej republiky o postupnom zrušení kontrol na ich spoločných hraniciach a Európsky dohovor Rady Európy o vydávaní z 13. decembra 1957.

15 Pozri napríklad nemeckú jazykovú verziu („rechtskräftig verurteilt“).

16 Rozsudok zo 16. novembra 2010 (C-261/09, EU:C:2010:683).

17 Pozri rozsudok zo 16. novembra 2010, Mantello (C-261/09, EU:C:2010:683, bod 46).

18 Rozsudok z 22. decembra 2008, Turanský (C-491/07, EU:C:2008:768, bod 45). Pozri tiež rozsudky z 5. júna 2014, M (C-398/12, EU:C:2014:1057, bod 31), a z 29. júna 2016, Kossowski (C-486/14, EU:C:2016:483, bod 34). Rozhodnutie o tejto otázke by samozrejme prislúchalo vnútroštátnemu súdu.

55. Nakoniec Súdny dvor v rozsudku vo veci Kossowski rozhodol, že rozhodnutie prokuratúry o zastavení trestného stíhania, ktorým bolo právoplatne ukončené vyšetrowanie voči určitej osobe, nemožno kvalifikovať ako právoplatné rozhodnutie, ak z tohto rozhodnutia vyplýva, že uvedené stíhanie bolo ukončené bez uskutočnenia dôkladného vyšetrowania.¹⁹

56. Na základe informácií poskytnutých vnútroštátnym súdom bude v prejednávanej veci ťažké určiť, či bolo vykonané dôkladné vyšetrowanie. V zmysle zásady vzájomnej dôvery existuje podľa môjho názoru domnienka, že sa vykonalo dôkladné vyšetrowanie. V tejto súvislosti aj keď je (chorvátsky) vnútroštátny súd pri odhaľovaní postupov maďarských orgánov nepochybne v ťažkej situácii, nemyslím si, že by takáto domnienka bola vyvrátená vnútroštátnym súdom. Tieto úvahy sú však hypotetické, keďže, ako je uvedené vyššie v texte, stíhanie *proti* AY nebolo začaté, čo znamená, že článok 3 bod 2 rámcového rozhodnutia sa neuplatňuje.

57. Domnievam sa preto, že osoba, ktorá bola vypočutá ako svedok v trestnom stíhaní, nemohla byť „s konečnou platnosťou odsúdená“ členským štátom v zmysle článku 3 bode 2 rámcového rozhodnutia.

O článku 4 bode 3 rámcového rozhodnutia

58. Prvá a druhá otázka sa týkajú článku 4 bodu 3 rámcového rozhodnutia. Prvá časť tohto ustanovenia umožňuje odmietnuť výkon európskeho zatykača, ak sa súdne orgány vykonávajúceho členského štátu rozhodli buď nestíhať trestný čin, alebo ukončiť trestné stíhanie za čin, ktorý je predmetom európskeho zatykača.

59. Príslušné maďarské orgány sa podľa všetkého pri odmietaní výkonu tohto európskeho zatykača odvolávajú na vnútroštátne ustanovenie, ktorým sa preberá článok 4 bod 3 rámcového rozhodnutia.

60. Na začiatku treba zdôrazniť, že článok 4 bod 3 rámcového rozhodnutia, ktorý Súdny dvor doteraz ešte nevykladal, predstavuje dôvod nepovinného odmietnutia výkonu európskeho zatykača. V zmysle tohto ustanovenia môže vykonávajúci súdny orgán odmietnuť vykonať európsky zatykač, keď sa rozhodol buď nestíhať trestný čin, na základe ktorého bol európsky zatykač vydaný, alebo rozhodol o zastavení daného stíhania, alebo ak bol vyneseny definitívny rozsudok proti vyžiadanej osobe v niektorom členskom štáte pre rovnaké činy, čo bráni ďalšiemu konaniu. V tejto súvislosti musí mať vykonávajúci súdny orgán určitú voľnú úvahu v súvislosti s otázkou, či je alebo nie je potrebné odmietnuť vykonanie.²⁰

61. Často sa tvrdí, že prvá časť článku 4 bodu 3 rámcového rozhodnutia, ktorá sa tu rieši, podobne ako článok 3 bod 2, je aj výsledkom zásady *ne bis in idem*.²¹ Hoci nie som proti takémuto tvrdeniu, domnievam sa, že je dôležité zdôrazniť, ako správne vyzdvihuje aj Komisia vo svojich pripomienkach, že článok 4 bod 3 rámcového rozhodnutia má väčšiu pôsobnosť než zásada *ne bis in idem*. Navyše vzhľadom na nepovinnú povahu tohto ustanovenia nemožno zásadu *ne bis in idem* použiť na obmedzenie tohto ustanovenia alebo na jeho zúženie.

62. Táto väčšia pôsobnosť sa odráža v príslušnom rozsiahlejšom znení. Článok 4 bod 3 rámcového rozhodnutia teda odkazuje len na „trestný čin, na základe ktorého bol európsky zatykač vydaný“, a nie na „vyžiadanú osobu“.

19 Pozri rozsudok z 29. júna 2016, Kossowski (C-486/14, EU:C:2016:483, bod 54).

20 Pozri rozsudok z 29. júna 2017, Popławski (C-579/15, EU:C:2017:503, bod 21), vo vzťahu k článku 4 bodu 6 rámcového rozhodnutia.

21 Pozri napríklad KLIMEK, L.: c. d., s. 159, a CIMAMONTI, S.: European Arrest Warrant in practice and *ne bis in idem*. In: KEIJZER, N., Van SLIEDREGT, E.: *The European Arrest Warrant in practice*, T.M.C. Asser, The Hague, 2009, s. 114.

63. Podľa vlád Chorvátska, Českej republiky, Rakúska a Rumunska a podľa Írska sa nemožno odvolávať na článok 4 bod 3 rámcového rozhodnutia, keď bolo rozhodnutie nestíhať trestný čin prijaté v priebehu vyšetrovania, v ktorom bola vyžiadaná osoba iba svedok. To by bolo v rozpore so zásadou *ne bis in idem*, ktorej cieľom je chrániť jednotlivca pred negatívnymi dôsledkami dvojitého stíhania.

64. Podľa názoru AY a maďarskej vlády skutočnosť, že AY bol v maďarskom konaní iba svedkom, je v zmysle článku 4 bod 3 rámcového rozhodnutia irelevantná. Pripomienky Komisie sú podobné.

65. Najmä maďarská vláda tvrdí, že otázka, v akom procesnom postavení sa osoba uvedená v európskom zatykači zúčastnila na konaní, ktoré bolo ukončené, je sama osebe irelevantná. Skôr by bolo potrebné preskúmať vnútroštátne rozhodnutie vo veci samej nestíhať trestný čin, alebo ukončiť trestné stíhanie. Pre odmietnutie výkonu európskeho zatykača by bolo postačujúce, ak by sa rozhodnutie týkalo trestného činu, t. j. bolo by založené na rovnakom súbore konaní, ako je trestný čin, ku ktorému bol európsky zatykač vydaný. V tomto prípade to tak bolo.

66. V znení predmetného ustanovenia sa výslovne neuvádza, že predmetné trestné stíhanie musí byť namierené proti vyžiadanej osobe. Výklad tohto ustanovenia, podľa ktorého by sa vykonanie mohlo dokonca odmietnuť, ak sú predmetné skutkové okolnosti rovnaké, ale dotknuté osoby odlišné, sa mi však zdá príliš široký. Na to, aby sa uplatnil článok 4 bod 3 rámcového rozhodnutia, by sa rozhodnutie o nezačatí trestného stíhania alebo o jeho prerušení malo týkať požadovanej osoby bez toho, aby bola táto osoba formálne označená za obvinenú alebo podozrivú. Rozhodujúce je, že sa preskúmala možnosť, že sa požadovaná osoba podieľala na predmetnom trestnom čine.

67. Takýto výklad navyše v plnom rozsahu vyhovuje tým vnútroštátnym právnym systémom, v ktorých zákony týkajúce sa trestného stíhania stanovujú, že vyšetrovanie *in rem*²² sa musí vykonávať pred vyšetrovaniami *in personam*²³. Nie je potrebné, aby trestné orgány členského štátu začali druhú fázu, ak sa v prvej fáze preukáže, že nebol spáchaný žiadny trestný čin. Na účely článku 4 bodu 3 rámcového rozhodnutia by nemalo byť relevantné, či bolo trestné stíhanie ukončené vo fáze *in rem* alebo vo fáze *in personam*.

68. Preto sa domnievam, že v článku 4 bode 3 rámcového rozhodnutia sa stanovuje, že výkon európskeho zatykača možno odmietnuť, ak súdne orgány vykonávajúceho štátu, ktoré sú príslušné aj pre trestný čin, ktorý je predmetom európskeho zatykača, nezačali stíhanie alebo ho ukončili, a to aj vtedy, ak požadovaná osoba nebola v takýchto stíhaniach obvinená alebo podozrivá za predpokladu, že tieto orgány preskúmali možnosť, že sa uvedená osoba podieľala na predmetnom trestnom čine.

69. Moja navrhovaná odpoveď na prvú až štvrtú otázku je preto takáto: Osoba, ktorá bola vypočutá ako svedok v trestnom stíhaní, nemohla byť „s konečnou platnosťou odsúdená“ členským štátom v zmysle článku 3 bode 2 rámcového rozhodnutia. Článok 4 bod 3 rámcového rozhodnutia sa má vykladať v tom zmysle, že výkon európskeho zatykača možno odmietnuť, ak súdne orgány vykonávajúceho členského štátu, ktoré sú príslušné aj pre trestný čin, ktorý je predmetom európskeho zatykača, nezačali stíhanie alebo ho ukončili, a to aj vtedy, ak požadovaná osoba nebola v takýchto stíhaniach obvinená alebo podozrivá za predpokladu, že tieto orgány preskúmali možnosť, že sa uvedená osoba podieľala na predmetnom trestnom čine.

22 Počas ktorého sa najskôr stanoví, či bol spáchaný trestný čin.

23 Keď sa zhromažďujú dôkazy týkajúce sa konkrétnej osoby.

Návrh

70. Vzhľadom na vyššie uvedené úvahy navrhujem, aby Súdny dvor odpovedal na návrh na začatie prejudiciálneho konania, ktorý podal Županijski Sud u Zagrebu (Župný súd Záhreb, Chorvátsko) takto:

Súdny dvor Európskej únie nemá právomoc odpovedať na prvú až štvrtú prejudiciálnu otázku, ktoré mu v rámci prejudiciálneho konania položil Županijski Sud u Zagrebu (Župný súd Záhreb) rozhodnutím z 18. mája 2017.

Na základe článku 1 ods. 2 rámcového rozhodnutia Rady 2002/584/SVV z 13. júna 2002 o európskom zatykači a postupoch odovzdávania osôb medzi členskými štátmi („rámcové rozhodnutie“) je vykonávajúci súdny orgán povinný prijať rozhodnutie o európskom zatykači, ktorý mu bol postúpený, aj keď v uvedenom členskom štáte už bolo rozhodnuté o predošlom európskom zatykači, ktorý sa týkal tej istej vyžiadanej osoby v rámci toho istého trestného stíhania, ale druhý európsky zatykač vydal iný súdny orgán z dôvodu zmeny okolností v členskom štáte vydávajúcom európsky zatykač.